

מאת זיוה שמיר

רות אלמוג, אחרי ט"ו בשבט, שישה סיפורים, ספרית, "הנר מיל", בעריכת ישראל הר, תשרי תש"ס/אוקטובר 1979, 156 עמ'.

נתח במקצת שבחיה של תופעה יוצאת דופן בתחום העריכה המו"לית, התרומת מזה כחמש עשרה שנה ממיטב שפני הפרוזה — מ"קור ותרגום — לקהלינו רחב ומטרונני: ציבור היילי צה"ל, ב" מרוצת שנות פעילותה העשירה ספרית, "הרמיל", המסונפת לענף החסרה שבמפקדת קצין חינוך ראשי, את ספרות המקור שלנו בעשרות ספרונים רבייאיכות ועניין, בצד מה שתרמה להחייאתם של נכחיהקלאסיקה מספרות העולם ומן חספיות העברית ("ה ברנ, משה סמילנסקי, אשר ברש ואח"י).

כאן ראו אור, ללא תשיבירסומה ותע' לילי יחסי ציבור, קובצי סיפורים של ניסים אלוני, דוד דר (א"ר שפיר), פנחס שדה, אהרן בן יצחק, בן ציון טרנר, מנחם תלמי ואחרים, כאן נתרסמו גם גופלות מקוריות, הנטות אל, הגוון הלקאלי" ואל האפואריס" סיקה האישיה והקולקטיבית, כמו רבים מקבצי הסיפורים דרך ספריה זו החולד צ"י גוריקראים רחב לכתובתם של סופרים יור" דיים חשופים, באמצעות תרגומם כתביהם מיידיש ומשפות אחרות (כן אלה בלטיס הרגמו של דב סרן לסיפורי, דר נבתי ותרגומן של חיים גורי לטפור של אלי ויזל "הילילה"), כאן ראה אור האוטוביוגיה של סיפורים מטרנמם מעיבית, וכן ניכר למי ש, מנהג הדש בא למדינה" ברמות אופנה לתרגומם המופנים מן הספרות העברית. כאן ראו אור גם שני קבצי סיפוריה של רות אלמוג בפרק שש שנים אל תה — "הסדיל היללה של מרגריטה" (תשרי תש"ל), אחרי ט"ו בשבט (תשרי תשי"ם).

הימים הראשונים

את קובץ סיפוריה הראשון של רות אלמוג — "הסדיל היללה של מרגריטה" — ליוו הפר' בקרים כמנוכח המון ומעודדה, הפליג ב" שבהים המסקרי ימים ברובסקרי, שאנב תיאור המזונה המברכה של חזברים ביוראפיים ב" העברים ביוניים בסופרי רות אלמוג, חרב מנוכחה הביקורת התיאורית אל תחומי הבר' קורת הנירטיאטיבית, וסיים את מאמרי במיטבם — "כך צריך לכתוב".

הזמנן, בארץ גזירה" לא כושש לבוא, ומא ועד עתה — כשמונה שנות, "שתיה", שהופרה עם צאת קובץ הסיפורים התשי"א, אחרי ט"ו בשבט".

למקרא סיפורי הקובץ מתחזרת ביהררות תשבת הסיפורים, רהוק מן הילדות, הפותחת את הקובץ הראשון. תהה, מתגלה לבנדי עיני הקורא המונה עשירה ורבת יונים של ילדות במושבה מתחזקה, הלכות את האסתמה, רחוקה והמוקד ומציגת אותם על יופים ועל כיערים, כרצפים סיפוריים, המת' גוונים ברצפים התיאורים של ציוריהווי ור' ברצפים מסאפוריים סיפוריים.

הופה בסיפורי הקובץ הוא, בעיני הסיפור הוול, בגביע הכסף, שסגנונו הזכיר לי את סיפורי הסיפור של יילאן תמסא, וכרונות מהילדות המוקדמת, כעירוב הנאה, שבו גילושים ומתרגילים זה בזה קטעי ליריקה, סצינות מהווי הילדות, חסבות זכרונות ור' כרניקה משפתותי.

— — — וכשאר עונות חשנה — כל העשנים חירוקים ופריה הקאמוטיליה הלכנים עם לביחאזו, ועיניוהתכלת כן זיערה חיפסאזו עם אבקניחאזו, כמו מטיינגח בחול עוק וממים של הים בצוירי הילדים, וסבינוי חוזב והרעיות של זהב וצערניחחול של זהב וכתומה

— — — ומה שהיה איננו עוד: כל הלילה אצותהתשננת בעלייתהה, מעל לשוכבתינינים, ולעת דמומים — דממו שקופה תלויה כקורים סמויים ותריחות המתוקים של גנים מושקים לעת ערב וכול חריקותהממטרות קצוב כפעמית לב לצח האגן, וקריאות הילדים ברחוב וצילול מעלות עלתהחקר וריחות דר' כואוס של משחת, "משעי מספר 4" לילוח של אבא באמנסיה — — —

הרשימות של, "אבור" הילדת הקורקטיים, של המראות התותיים, העצמים והריות, אינן מייחזות מקום לפיני ולאסתי' בלבר; לשיחתי קרובות, נמצאת רות אלמוג כשפסגת את עיקרי האסתטיקה של הבלתיאסתטי, כמו במיאור צריכה של ערה דרטיים, למשל.

תחושה הפאסטוראלית האידילית, שאותה מקנים זכרונות הילדות הניסטאלגיים, תודעה גם כאן, פחלים ועצם, העשעשים אל מה שהלי ואיננו עוד מעורבים בוכרונטיאיקה על, "משועשים", ילדים חילים, שנקטפו באינם, יצי מהסור, פתלו של האב ופריחתו, שי' הוויירי אריהם משקעים של יחמות ושל על-בין, סיפורי הילדות, גם אם יש בהם מוב' ליעה של מידה, פרטימים בלגנות שוקם, כמנות הרבה וביכולתם לבנות המוניעילם פ"סיפורי" זכרון פרויואליים לבאורה, מן הזא האחד נתרפקת העמיתות של מראותי' השתיה של הילדות ולבסת למעד את החולף בדי להנציתו; מן הדג וסני, אין כאן יולף אורנאמנטאלי של העבר להתרפקות אינה נאה להסתיר את צדדיה העגמומים של היל' הית:

אני זכרת את השטיחים הפרסיים ה' גדולים שהיו עשנים מגוללים בפינת החדר הצר, ומכרו כפרוטרוט, ואת פסני תר הכנף העצום, שלא נמצא לו מקום

ילדות בפתח תקווה

על קובץ סיפוריה של רות אלמוג, "אחרי ט"ו בשבט"

מעריב

רות אלמוג

הרוצג בטרפסת עד שנמצא לו קונח; את הנרמופן בעל תוצרת החושנה, שי' היו דורכים בסיבוביך ושהיה משפיע והאלסים ויאיים או צלילים משעממים

— — — ואני זכרת זמן אבוד, אחר, זמן שקוף — — — חרדי בתנו מדיעים ריח זבוע, תשמים תלונים מעליני קרעית

— — — הגענו לשבת על חרשא ולשוחת, סקעת שערות הארון, שלא הלבין מעולם חיתח חזובה, ועיני חיה חוטם הנשר שלה מנסא עוננת ובעיניה הבחורות חוכמה וקנת. אז תיחח מספרית באבתי

הזמן האבוד

שלושת סיפורי הקובץ — "הול הבביצ הכס", אחרי ט"ו בשבט, ו"כאכ" — הם

סיפורים אוטוביוגרפיים וזכרוניים במיוחד, ורם מתקשרים, כאמור, במובהק לסיפורי רחוק מן הילדות" מן הקובץ הראשון: מה ושם אף חורים פרטים ביוראפיים, שכבר הונצחו בעבר, כגון איסורן של התאמות האישלטה (החדר ארוויי) השיר על המ' לאנים בשפה הגרמנית ("קלארם, את פוה").

שלושת הסיפורים האחרים בקובץ — "פני קסי רשימת, מכאן ומשם", "רוח כבדה" וה"לד" חותרים לאובייקטיבוואציה של המ' ציאות ומשקפים אותה מתוך רחוק, כסיפורת של אגדה בדיונית. לשענה צולים הסיפורים ראשונים על האחרונם, הפסונים את הד' "אני" ועולמו מאחורי מסכות ועצפים, הרא' שונים נקיים לאלהמת יצרים עזים וכאופיים, מהמינית אקסצנטריות ומסיפנים זראמאפיים, כתאמדותו של אליוו ב"הילד", מן הסד' מורים הביוראפיים המעודנים, הראים כפרי התכונות שירה ולא כפרי אמצאה נבדית, צילה כמדומן ההכנות, כי, לא מן האסונות הגדולים של האיום לחשוש כי אם מן האסונות הקטנים" כמאמר מלובר, לשון אחר, לא הי' פוביים הגדולים והאסונות הכבדים מכלים את הלפע, כי אם הנוחלת הממושכת, הדעכה האיטית המתמנה עז כדי נש:

הפער בין המציאות כנויית ובין חרדי שהימציאות של הילד נתמים יעד כפון מן הרגעים המורכבים וקרייתומטר בסיפוריה של רות אלמוג; כפן, למשל, השעה של רות אלמוג; "החדר ארוויי", שמהו את שבוע מתבססת הסרת השחר של החדר לקחת לאפריקה לשתיים ולשלושת המלחמת צב מוינה זו של עזב והומרו, של הלום שיכנות, מקנה לסיפורים האלה איכות מיוחדת וקסא רב.

סוד קיסמם של סיפורי רות אלמוג כראיית המקורית והרעננה שבה נתפשים הדברים, ראייתו של ילד, שרמם כמנהגו והעזבה, אשר מסתננת דרך תרעה בוגרת ומסוכנת, המצירה על ארבע המראות הראשונים.

נתפסו; הסיפורים קורשת אל שעה החבולה, שעת מיני העשמים, שעה מאורי תאע, פענו של אליהו.

בסיפורים אלה מתגלה החרדי כי, הנמל פ"י אבוד" קיים וגובה נוכחות מנצחת, וכי הירוד העבר מתארגנים בתודעה במידת ספייט, שבו תורנים הדברים כממטרותיהם המצפ"י ריח והאובייקטיביות; אפיונות קלות-סרן מתארגנות לעיתים בראש העולם, ולחנה, החיירארכיה הלכת ומשנתה חרדי, ש"ה הנהיגות המתמדת ממוות הילדות.

סיפורים אלה תודעים סמיכות דמריציאטי מית-כמעט, (אכן זו הודו תאלוה אינו ברשת העשמים, אבל העשמים הם חקביים אותו בעולם"), אך אינם נדירים המצפ"י ומשוכה כל עיקר, הדג העצמירסטי של פ"י מורים אלה לקבנ באמצעות העצנו של חרדי קשות ליהנות ותמינות, ללא התשרות וי קלמנטארי מצד המספרת הבורה, כול למשל בסיתורר הדיקריה שאירעה למספרה וליקוויאצא מלך הדירמיס", או שיהותה של שמעל הילדים, שעה שהוריהם שלח אותם אל ספצ' לבית הכנסת בעת אפיונה, "יוסרי".

ביקורת